

ПОРОДИЧНИ НАДИМЦИ СРБА У БАНАТСКОЈ ЦРНОЈ ГОРИ. ОНОМАТОЛОШКИ ПРИЛОГ (XX ВЕК)

На мултиетничкој карти румунског дела Баната, Банатска Црна Гора се налази североисточно од Темишвара, а сачињавају је четири насеља, некада са српским, данас са мешовитим живљем: Краљевац (Cralovăț), Лукаревац (Lucareț), Петрово Село (Petrovosela) и Станчево (Stanciova). Најстарији писмени помени о њима потичу из XIV–XVI века: Петрово Село – 1359 [Suciū, 1968: 41], Станчево – 1454 [Suciū, 1968: 143], Лукаревац [Suciū, 1967: 364] и Краљевац [Feneșan, 1981: 94-95]. Податке о овим насељима и њиховом српском живљу налазимо у монографији *Банатска Црна Гора* [Перинац–Поповић, 1984]. У њиховим парохијама матичне књиге се воде од 1779. године. Ову српску етничку енклаву је у лето 1956. године посетио академик Павле Ивић и открио у њеном периферијском српском говору незамењени јат [Ивић, 1956].

У нашем раду је обрађено 350 породичних надимака забележених у четири наведена насеља у другој половини XX века. Аутор их је сврстао у три групе: деантропонимни, детопонимни и деапелативни надимци. Ови су надимци образовани од српских и страних личних имена и презимена, хипокористика, етнонима, топонима, апелатива итд. За објашњење настанка надимака од српских личних имена и презимена користили смо месне матичне протоколе, а за оне настале од румунских и других страних личних имена и презимена служили смо се доступним ономастичким изворима.

Кључне речи: апелатив, име, надимак, патроним, презиме.

А. Деантропонимни надимци

І. Надимци од личних имена

АВРАМОВ (ПС) < *Аврам* [ПК, 1785]².

АРСИН (ПС) < *Арса* [ПК, 1785].

БЛАГОЈИН (К) < *Благоја* [ПУ, 1806].

¹ jiva.milin@yahoo.com

² Година у загради представља прву атестацију имена и презимена у селу.

- БОГДАНОВ (ПС) < *Богдан* [ПК, 1936].
БОЖАНИН (С) < *Божана* [ПК, 1797].
БОРИН (ПС, С) < *Бора* [ПВ, 1820, ПК, 1845].
ВИКЕНТИН (Л) < *Викента* [ПК, 1851].
ВЪСЛИН³ (К) < *Въсла* < рум. *Văsălie* [Ionescu, 1975: 282].
ГАБОРОВ (К, С) < *Габор* < мађ. *Gábor*.
ДЕДЕРОВ (С) < *Дедер*. У ПК је 1875. године било регистровано женско име Јоана „ кћи *Дедерве* “.
ДОЊЕСИН (Л) < *Доњеса* < рум. *Donisa* [Ionescu, 1975: 109].
ДУЦИЛОВ (ПС) < *Дуцил*⁴ < рум. *Dițu* [Ionescu, 1975: 33].
ЂОРЂИКИН (ПС) < *Ђорђика* < рум. *Georgică* [Ionescu, 1975: 150].
ЖАРКОВ (К) < *Жарко* [ПК, 1796].
ЖИВАНЂИН (ПС) < *Живанђа* [ПК, 1799].
ЈАНКОВ (К) < *Јанко* [ПК, 1784].
ЈАНКУЛОВ (К) < *Јанкул* [ПК, 1784].
ЈАСНИН (ПС) < *Јасна* ПК, 1781].
ЈОНКИН (ПС) < *Јонка* < рум. *Ioncă* [Constantinescu, 1963: 81].
КОСТИН (К) < *Коста* [ПК, 1862].
КРИСТИФОЈОВ (ПС) < *Кристифој*⁵ / *Кристофор* [ПК, 1895].
МАКЛИН (ПС) < *Макла* < рум. *Maclea* [Constantinescu, 1963: 98].
МАЛИАШОВ (С) < *Малиаш* < рум. *Mălăiaș* [Constantinescu, 1963: 319] или варијанта српских личних имена *Малиша* и *Малеша* [Грковић, 1977: 126].
МАТИН (К) < *Мата* [ПК, 1903].
МАЋЕЈЕВ (К) < *Маћеј* < рум. бан. *Macei* < *Matei* [Ionescu, 1975: 206-207].
МИЛАНОВ (К) < *Милан* [ПК, 1886].
МИЈОКОВ (К) < *Мијок* < рум. *Mioc* или *Mihoc* [Ionescu, 1975: 210].
МОЈСИН (ПС) < *Мојса* [ПК, 1795].
НИКОЛАЈИН (К) < *Николаја* [ПК, 1794].
НИКОЛИН (К) < *Никола* [ПК, 1799].
ПАЈИН (К) < *Паја* [ПК, 1883].
ПАЛКОВ (К) < *Палко* < мађ. *Palko*.
ПАРТЕЊОВ (К) < *Партењ* / *Партеније* [ПВ, 1825].
ПЕРИН (К) < *Пера* [ПК, 1781].

³ Знак њ је коришћен за изговарање од стране мештана румунских вокала *ă, î*. Српски графеме *ж', и'* коришћени су за обележавање меких консонаната *ж, ш*, а румунски графеме *î, ș* за обележавање румунских банатских меких консонаната *п, с*.

⁴ Лични надимци страног порекла који се завршавају на вокале *у, и* добијају наставак *л*.

⁵ У оваквим случајевима прво је име оно изговорано у месном говору, а друго је оно регистровано у матичним књигама.

ПЕРКИН (К) < *Перка/ Перко*⁶ [ПВ, 1849].
 ПРТЕЊИН (С) < *Пртења/ Партенија* [ПК, 1849].
 РАДИН (К, С) < *Рада* [ПК, 1781, 1805].
 РАЦИН (К) < *Раца* [ПУ, 1805].
 РИЧУЛОВ (ПС) < *Ричул* < рум. *Riciu* [Constantinescu, 1963: 361].
 РУЈКИН (С) < *Рујка* [Петрово Село: ПК, 1874] < рум. *Ruica*
 [Constantinescu, 1963: 364].
 СЕКУЛОВ (ПС) < *Секул/ Секула* [ПК, 1782].
 ТАЦИН (К) < *Таца* [ПК, 1861].
 ТИКИН (ПС) < *Тика* < рум. *Tică* или *Tica* [Ionescu, 1975: 89].
 ТИЛКИН (С) < *Тилка* [Лукаревац: ПК, 1884; Краљевац: ПК, 1886].
 ТОМИН (С) < *Тома* [ПК, 1796].
 ТРИВИН (К) < *Трива* [ПК, 1858].
 ФОРГИН (С) < *Форга мађ. Forga*
 ЧОБИН (С) < *Чоба мађ. Csoba*
 ШТЕВИН (ПС) < *Штева* [Станчево: ПК, 1789].

II. Надимци од деминутива личних имена

ГОЛУБЕЦОВ (С) < *Голубец* < *Голуб* [ПК, 1789] и суф. – *ец*.
 ЖИКИЧИН (ПС) < *Жикица* < *Жика* [ПК, 1781] и суф. – *ица*.
 ЈОВИЧИН (К) < *Јовица* < *Јова* [ПК, 1783] и суф. – *ица*.
 ЈОЦКИН (С) < *Јоцка* < *Јоца* [ПК, 1794] и суф. – *ка*.
 МИЛАНКОШОВ (ПС) < *Миланкош* < *Миланко* [ПВ, 1784] и суф. –
ош.
 НИКИЦИН (К) < *Никица* < *Ника* [ПК, 1865] и суф. – *ица*.
 ПАВАЛУЦОВ (ПС) < *Павалуц* < рум. *Pavâl* [Ionescu, 1975: 231] и
 рум. суф. – *уц* (- уц).
 ПАЈИЋОВ (К) < *Пајић* < *Паја* [ПУ, 1883] и наст. – *ић*.
 ПАРТЕЊИЋОВ (К) < *Партењић* < *Партењ/ Партеније* [ПВ, 1825] и
 суф. – *ић*.
 ПЕРКЕЦОВ (ПС) < *Перкец* < *Перко* [Краљевац: ПК, 1845] и суф. – *ец*.
 ПЕРУШКИН (С) < *Перушка* < *Пера* [ПК, 1794] и суф. – *ушка*.
 ПЕТРУЦОВ (С) < *Петруц* < рум. *Petri* [Ionescu, 1975: 235] и рум. суф.
 – *уц* (- уц).
 ТОДОРИЋОВ (К) < *Тодорић* < *Тодор* [ПК, 1783] и суф. – *ић*.

⁶ Лична мушка имена *Живко, Милко, Перко, Славко* изговарају се у Краљевцу *Живка, Милка, Перка, Славка*.

III. Надимци од хипокористика

I. Асуфиксни хипокористици

а) Од личних имена

- БОБИН (С) < *Боба* < *Слободан* [ПК, 1933; Грковић, 1977: 37].
БОКИН (С) < *Бока* < *Богосав* [ПК, 1805, Грковић, 1977: 41].
БРЧИН (К) < *Брча/ Брца* < *Бреџа* [ПК, 1797] или хип. од аугм. апел. *брчина*.
ВЪВИН (ПС) < *Въва/ Вава* < *Василије* [ПК, 1781].
ГАГИН (К, ПС) < *Гага* < *Гавра* и *Гаврил* [ПК, 1783, 1871; Грковић, 1977: 62]. У Краљевцу надимак се изговара дугосилазним, а у Петровом Селу дугоузлазним акцентом.
ГАШИН (К) < *Гаша* < *Гавра* [ПК, 1783; Грковић, 1977: 63].
ГЕЦИН (К) < *Геџа* < *Геџер* или *Геџул* [ПК, 1796 и ПУ, 1856].
ГИГИН (К, ПС) < *Гига* < *Глигор* [Станчево: ПК, 1796; Грковић, 1977: 64].
ГЛИШИН (С) < *Глиша* < *Глигор* [ПК, 1796; Грковић, 1977: 64].
ГОГИН (К, ПС) < *Гога* < рум. *Goga* < *Gheorghe* [Ionescu, 1975: 150].
ГРЋИН (ПС) < *Грђа* < *Григорије* [Станчево: ПК, 1890; Грковић, 1977: 68 – 69 даје само хип. *Гриђа, Грџа, Грша*]. Види и презиме *Gărcin* код Румуна у Банату [Блажова: ПК, 1892].
ДАКИН (ПС) < *Дака* < *Дамјанка* [ПВ, 1787; Грковић, 1977: 240].
ДАНИН (ПС) < *Дана* < *Данило* [ПК, 1931; Грковић, 1977: 72].
ДИКУЛОВ (К) < *Дикул/ Дика* < *Димитрије* [ПК, 1804; Грковић, 1977: 75]. Види и рум. *Diță* < *Constantin* [Ionescu, 1975: 89].
ДРАГИН (Л, ПС) < *Драга* < *Драгиња, Драгој, Драгош* [ПК, 1901, 1798, 1781; Грковић, 1977: 240, 80].
ЂИЈИН (К) < *Ђија* < *Ђурђија* [ПК, 1783].
ЂИКИН (ПС) < *Ђика* < *Ђорђе* [ПК, 1885; Грковић, 1977: 88]. Види и рум. *Giță* < *Gheorghe* [Ionescu, 1975: 150].
ЂИНИН (К) < *Ђина* < *Ђорђина* [ПУ, 1895; Грковић, 1977: 248]. Види и рум. *Gina/Dina* < *Constantin* [Ionescu, 1975: 89].
ЂИНУЛОВ (Л) < *Ђинул* < рум. *Ginu/ Dinu* < *Constantin* [Ionescu, 1975: 89].
ЂОЋИН (К, ПС) < *Ђођа* < *Ђорђе* [ПК, 1845, 1885; Грковић, 1977: 88].
ЂОПИН (К) < *Ђопа*. Хип. би могао бити од мушког личног имена *Ђорђе* [ПК, 1845] као што су, иначе, *Ђока, Ђола, Ђора* [Грковић, 1977: 88].
ЂУЋИН (ПС) < *Ђуђа* < *Ђурађ, Ђурђија* [ПК, 1790, ПК, 1782; Грковић, 1977: 89, 248].
ЗАРКИН (К) < *Зарка* < *Захарија* [ПК, 1801; Грковић, 1977: 95].
ЗАРОВ (К) < *Зар* < *Светозар* [ПК, 1866].

- ЗУЗИН (С) < Зуза < мађ. *Zauzsa*.
- ИГЊИН (С) < *Игња* < Игнатије [ПК, 1804; Грковић, 1977: 99]. Види и рум. презиме *Ignea* [Jordan, 1983: 255].
- ИЋИН (К) < *Ића* < Илија [ПК, 1795; Грковић, 1977: 100].
- ЈЕВРИЛОВ (С) < *Јеврил/Јевра* < *Јеврем/Ефрем* [ПК, 1831; Грковић, 1977: 104].
- ЈЕЦИН (ПС) < *Јеца* < *Јефтимије/Ефтимије, Јелена* [ПК, 1808, ПК, 1811; Грковић, 1977: 106, 262]. Види и мађ. презиме *Jecza*.
- ЈОЛИН (К) < *Јоја* < *Јован* [ПК, 1784; Грковић, 1977: 107].
- ЈОТИН (С) < *Јота* < *Јован* [ПУ, 1779; Грковић, 1977: 108].
- КЕНТИН (К) < *Кента* < *Викентије* [ПК, 1898; Ardeleanu, 1972-73: 81-89].
- КОЛИН (С) < *Кола* < *Никола, Николаје* [ПК, 1794; Грковић, 1977: 112].
- ЛАЛИН (К, ПС) < *Лала* < *Николаја* [ПК, 1794, 1782].
- ЛИКИН (К) < *Лика* < *Илија* [ПК, 1795; Грковић, 1977: 119]. Види и рум. хип. *Lică* < *Ilie, Vasile* [Constantinescu, 1963: 79, 169].
- ЉЕЉИН (ПС) < *Љеља/Лела* < *Милева* [ПК, 1893].
- МИКИН (К) < *Мика* < *Милосав, Михаило* [ПК, 1784; ПУ, 1797; Грковић, 1977: 131]. Види и рум. хип. *Mica* < *Maria* [Ionescu, 1975: 202].
- МИМИЛОВ (К, ПС) < *Мимил* < *Миладин, Милован* [ПК, 1783, ПВ 1782].
- МИЋИН (К) < *Мића, Михаило, Милован* [ПУ, 1797, ПК, 1783; Грковић, 1977: 138]. Види и име *Мића* [ПК, 1902].
- МИШИН (К) < *Миша* < *Михаил, Милош* [ПК, 1802, 1885; Грковић, 1977: 139].
- МОЋОВ (К) < *Моњ/Мон* < *Пантелимон* [ПК, 1806].
- МОШ'ИН (К) < *Мош'а* < *Мојсеј* [ПК, 1817].
- ЊЕДИН (ПС) < *Њеда/Неда* < *Неделко* [ПК, 1786; Грковић, 1977: 144]. Види и женско лично име *Неда* [ПК, 1817].
- ПЕЈИН (К) < *Пеја* < *Петар* [ПК, 1799; Грковић, 1977: 158].
- ПЕКИН (К) < *Пека* < *Петар* [ПК, 1799; Грковић, 1977: 155].
- ПИШТИН (К) < *Пишта* < мађ. *Pista*.
- РИКИН (ПС) < *Рика* < рум. *Rica* < *Aurica* [Ionescu, 1975: 53 где аутор сматра да је *Rica* име].
- СИКИН (ПС) < *Сика* < *Василије, Мојсије, Настасија* [ПК, 1794, 1845, 1802].
- ТИЋОВ (С) < *Тић/Тића* < *Тимотеј* [ПК, 1802].
- ТОЛИН (ПС) < *Тола* < *Тодор* [ПК, 1787; Грковић, 1977: 195].
- ТОШИН (ПС) < *Тоша* < *Тодор* [ПК, 1787; Грковић, 1977: 196].
- ФИЛИН (К, ПС) < *Фила* < *Филип* [ПК, 1781, 1782; Грковић, 202].
- ЦАЈИН (К) < *Цаја* < *Елисавета* [ПК, 1822], *Станисава* [ПК, 1900; Грковић, 1977: 321] или метатезом од имена *Јоца* [ПК, 1793].

ЦЕНИН (К) < *Цена* < *Стамена, Станисава* [ПУ, 1798, ПК, 1900; Грковић, 1977: 321]. Види и презиме *Ценин* [Сiuhandu, 1940: Апеха, 246].

ЧУДОРИН (С) < *Чудора*, вероватно, је хип. од имена *Чудомира*.

Ш'ЕКИН (ПС) < *Ш'ека/ Сека* < *Секула* [ПВ, 1782].

ШТЕЦОВ (ПС) < *Штец/ Штеца* < *Стеван, Стефан* [ПВ, 1782, 1804; Грковић, 1977: 213].

ШЋЕНКУЛОВ (ПС) < *Шћенкул* < рум. *Ștenci* < *Ștefan* [Ionescu, 1975: 264]. Алтернација сугласника *t/h* код румунских позајмица је карактеристична за овај периферијски српски говор.

б) Од презимена:

БИЛИН (ПС) < *Била* < *Бинкул* [ПС, 1840].

КУЛОВОВ (К) < *Кулов* < *Бинкулов* [Петрово Село: ПК, 1840].

КУРИЛОВ (С) < *Курил* < *Куреско* [ПК, 1825] < рум. *Curescu* [Jordan, 1983: 161].

ЊЕШИН (К) < *Њеша* < рум. *Nesa* < *Nescu* [Тополовац: ПК, 1871].

ОКСЕНОВ (ПС) < *Оксен* < нем. *Oksen* < *Oksenfeld*.

2. Суфиксни хипокористици

а). Од личних имена

АНЦИЛОЊИН (ПС) < *Анцилоња* < *Анцил* [< нем. *Hans*] и рум. бан. суф. – *оја* [- *оја*]. Види и *Анцил*, име коју [Перинац-Поповић, 1984: 462]. У Станчеву је било регистровано презиме *Анца* [ПК, 1900].

БРЦУЉОВ (С) < *Бриуљ/ Брица* < *Бреица* [ПК, 1797] и рум. суф. – *ул* [- *ул*]. Види и рум. презимена *Vârță* и *Vârsu* [Jordan, 1963: 65].

ДИДИКИН (С) < *Дидика* < *Диди/ Дида* < *Димитрије* [ПК, 1825] и суф. – *ка*.

ДИНКИН (К) < *Динка* < *Дина* < *Костандин* [ПУ, 1795] и суф. – *ка*.

ЂОЊИКИН (ПС) < *Ђођика* < *Ђођа* < *Ђорђе* [ПК, 1885] и суф. – *ка*.

ЂОКИЦИН (К) < *Ђокица* < *Ђока* < *Ђорђе* [ПК, 1845] и суф. – *ица*.

ЖУШКИН (С) < *Жушка* < *Жужа* < мађ. *Zsuzsa* и суф. – *ка*.

ЛАЈКИН (ПС) < *Лајка* < *Лаја* < *Николаја* [ПУ, 1782] и суф. – *ка*. Види и рум. хип. *Laică* < *Laie* < *Nicolae* [Ionescu, 1975: 219-220].

МИШ'УНИН (К) < *Миш'уна* < *Миша* < *Михаил, Милош* [ПК, 1802, 1885] и суф. – *уна* или < рум. бан. апел. *min'cina* “лаж“.

ПАЛДИШОВ (ПС) < *Палдиш* < нем. *Paldi* < *Leopold* и суф. – *иш*.

ПИКИШОВ (ПС) < *Пикиш* < *Пика* < *Параскива* [ПК, 1787] и суф. – *иш*.

ПИКУРИН (С) < *Пикюра* < *Пика* < *Параскива* [ПК, 1795] и суф. – *ура*.

РАЦКИШОВ (ПС) < *Рацкиш* < *Рацко* < *Раца* [Краљевац: ПК, 1856] и суф. – *иш*.

ЂОЈКИН (К) < *Ђојка/ Ђојка* < *Ђоја* < *Ђорђе* [ПК, 1845] и суф. – *ка*.

ФОЈИЋОВ (ПС) < *Фојић* < *Фоја* < *Кристифој* [ПК, 1895] и суф. – *ић*.

ФОЈКИШОВ (К) < *Фојкиш* < *Фојка* < *Фоја* < *Кристифој/ Кристофор* [ПК, 1895] и суф. – *иш*.

б). Од презимена

БЕРЕЧКАНОВ (К) < *Беречкан* < *Беречка* [< *Беречић*: ПК, 1783] и аугм. суф. – *ан*.

БОШ'УЛОВ (К) < *Бош'ул* < *Боша* [Петрово Село: ПК, 1830] < рум. *Voşa* и рум. суф. – *ул* [- *ул*].

ЈАНУЛАНОВ (Л) < *Јанулан* < рум. *Ianul* [Jordan, 1983: 235] и рум. суф. – *ан* [- *ан*].

ЛУПОЊИН (С) < *Лупоња* < *Лулу* [Петрово Село: ПК, 1802] < рум. *Лири* и рум. бан. суф. – *оња* [- *оња*].

РИПАНЧИКИН (ПС) < *Рипанчика* < *Рипанча* < рум. *Ripan* [Jordan, 1983: 394] и суф. – *ика*. Презиме *Ripan* је регистровано код Румуна у Банату [Армадија: ПК, 1896].

IV. Надимци од презимена

I. Од асуфиксних презимена.

БАБУШОВ (ПС) < *Бабуш* < рум. *Babuş* [Jordan, 1983: 42].

БАТАРАНОВ (С) < *Батаран* [ПК, 195] < рум. *Bătăreanu* [Jordan, 1983: 57].

БЕЛИНОВ (С) < *Белин* [Краљевац: ПК, 1794; Петрово Село: ПК, 1834].

БИЗИН (С) < *Биза* < рум. *Vâză* [Раџса, 1936: 175] или *Vâzu* < [Jordan, 1983: 66].

БЛОНКОВ (ПС) < *Блонк* < рум. *Bloancă* [Jordan, 1983: 66].

БОРНИН (С) < *Борна* < рум. *Vornea* [Jordan, 1983: 74].

БОЦИН (С) < *Боца* [ПК, 1865] < рум. *Voţ* или *Voţu* [Jordan, 1983: 176].

БУГИЛОВ (Л) < *Бугил* < рум. *Buga* [Jordan, 1983: 84].

БУЗДУГАНОВ (С) < *Буздуган* < рум. *Buzdugan* [Jordan, 1983: 92].

БУЉИГИН (К) < *Буљига* < рум. *Buliga* [Jordan, 1983: 87]. Као лични надимак јавља се првобитно у облику *Буљега* [ПК, 1899].

БУРЋИН (К, ПС) < *Бурћа* < рум. *Vurcea* или *Vurcă* [Jordan, 1983: 88].

БУТИН (С) < *Бута* < рум. *Vita* [Jordan, 1983: 91].

ГЕНЦУЛОВ (С) < *Генцул* < рум. *Ghenţu* [Jordan, 1983: 218].

ГОМБОШОВ (К) < *Гомбош* < рум. *Gomboş* [Ciuhandu, 1940: Апеха, 198].

ДАНШ'УЛОВ (ПС) < *Даниш'ул* < *Данчу* [ПК, 1893] < рум. *Danşiu* [Jordan, 1983: 165].

ДИБУЛОВ (С) < *Дибул* < рум. *Dibu* [Jordan, 1983: 171].

ДРОНДИН (С) < *Дронда* < рум. *Drundu* [Jordan, 1983: 183].

ЋИНКУЛОВ (ПС) < *Ћинкул* [ПК, 1840].

ЖГРИБИН (ПС) < *Жгриба* < рум. *Zgriba* [Jordan, 1983: 498], са алтернацијом сугласника *З/ж*.

- ЗДРНКУЛОВ (ПС) < *Здрнкул* < рум. *Zdrâncu/ Zdrâncea* [Jordan, 1983: 497].
ИМБРИН (К) < *Имбра* < рум. *Imbrea* [Jordan, 1983: 257].
КАПШИН (ПС) < *Капша* < рум. *Capşa* [Jordan, 1983: 98].
КЕБЕКОВ (К) < *Кебек* < нем. *Kebe* [Recaş: ПК, 1891].
КЕДИН (ПС) < *Кеда* < мађ. *Kende, Kendere*. Види и мађ. апел. *кендо* „марама”.
- КЛЧАНОВ (С) < *Клчан* < рум. *Câlţan* [Jordan, 1983: 133].
КОЖАРОВ (ПС) < *Кожар* [ПК, 1882].
КОКОШОВ (С) < *Кокoш* < рум. *Cocoş* [Jordan, 1983: 138] или < рум. апел. *cocoş* „нетао”..
- КРЦУЛОВ (С) < *Крцул* < рум. *Cârţu* [Jordan, 1983: 135].
КРЧУНОВ (К) < *Крчун/Крачун* [ПУ, 1891] < рум. *Crăciun* [Jordan, 1983: 156].
ЛОРЕНЦОВ (С) < *Лоренц* < рум. *Lorenţ* [Jordan, 1983: 282].
МАРУНТУЛОВ (С) < *Марунтул* < рум. *Măruntu* [Jordan, 1983: 300] или < рум. апел. *Mărunt* „ситан”, „мали”, „незнатан”.
- МОЛНАРОВ (С) < *Молнар* < мађ. *Molnar*.
МРЖЕЉИН (С) < *Мржеља* < рум. *Mârzelea* [Constantinescu, 1963: 324].
НУЖИЛОВ (С) < *Нужи* < рум. *Nuţ* или *Nuţi* [< *Ion*; Jordan, 1983: 337, где аутор даје и изведеницу *Nuzul*].
- ЊЕШКУЛОВ (К) < *Њешкул* < рум. бан. *Neşcu*. Српско лично име *Нешко* се користи код Румуна у блиском насељу Тополовцу као презиме *Neşcu*. Оно је регистровано најпре у Краљевцу [ПВ, 1819], затим у Лукаревцу [ПВ, 1854], Станчеву [ПВ, 1885] и Петровом Селу [ПК, 1919].
- ПАКУРАРОВ (ПС) < *Пакурар* < рум. *Păcurar* или *Păcurariu* [Jordan, 1983: и 357].
- ПИКУЛОВ (Л) < *Пикул* < рум. *Picu* [Jordan, 1983: 365].
ПИНЋИЛОВ (ПС) < *Пинћил* < рум. *Pinciu* [Constantinescu, 1963: 347].
ПИШКИН (ПС) < *Пишка* < рум. *Pâşcă* [Jordan, 1983: 369].
ПОТРЊИКИН (С) < *Потрњика* < рум. *Potârniche* [Jordan, 1983: 377].
ПУЈИН (К) < *Пуја* < рум. *Puia* [Jordan, 1983: 382].
ПУЉИН (С) < *Пуља* [Бузад: ПК, 1795].
ПУНОВ (ПС) < *Паунов* [ПУ, 1780].
ПУРИН (Л) < *Пура* [ПК:1858] < рум. *Purea* [Jordan, 1983: 383].
ПУТИЋОВ (ПС) < *Путић* [ПК, 1921].
СПЕТАРОВ (С) < *Спетар* [ПК, 1831] < рум. *Spătaru* [Jordan, 1983: 421].
- ТЕШКУЛОВ (Л) < *Тешкул* < рум. *Teşcul* [Jordan, 1983: 446, где аутор даје само *Teşcula*].
ТОПОЛИН (К) < *Топола* < Топала [ПК, 1891]. Презиме је првобитно било регистровано у Станчеву [ПК, 1834], а затим и у Петровом Селу [ПК, 1861].

- ТРЕЛИН (Л) < *Трела* < рум. *Trelea* [Jordan, 1983: 462].
 ТУКАНОВ (ПС) < *Тукан* < рум. *Tucan* [Jordan, 1983: 462].
 ЂИКАНОВ (С) < *Ђикан* < рум. *Cican* [Jordan, 1983: 193].
 УСАРОВ (С) < *Усар* < мађ. *Huszár* или < мађ. апел. *huszár* „војник лаке коњице“.
 ФАБИЈАНОВ (ПС) < *Фабијан* < рум. *Fabian* [Jordan, 1983: 193].
 ФИРКУЛОВ (Л) < *Фиркул* < рум. *Fircu* [Jordan, 1983: 193].
 ФУСИН (Л, С) < *Фуса* < рум. *Fusa* или *Fusea* [Jordan, 1983: 279] или < рум. апел. *fus* „вретено“.
 ХЕНЦОВ (К) < *Хенц* < нем. *Heinz*.
 ХЕПКАЛОВ (ПС) < *Хепкал* < нем. *Herkaall*.
 ХОПОВ (Л) < *Хоп* < рум. *Нори* [Jordan, 1983: 245].
 ЦУКАНОВ (К) < *Цуканов* [ПК, 1918].
 ЧОКИН (ПС, С) < *Чока* < рум. *Cioasa* или *Cioasa* [Jordan, 1983: 123].
 ЧУНИН (С) < *Чуна* < рум. *Ciuna* [Ciuhandu, 1940: Anexa, 151].
 ЧУПЕЛИН (С) < *Чупела* < рум. *Ciurelea* [Jordan, 1983: 242].

У. Надимци од етнонима

- БУГАРИНОВ (К) < *Бугарин* < *Бугарин*.
 НЕМЧОВ (К) < *Немац* < *Немац*.
 СРБИНОВ (К) < *Србин* < *Србин*.

Б. Детопонимни надимци

- БУЗАЋАНОВ (С) < *Бузађан* < *Бузад*, жуп. Тимиш и суф. – *ан*.
 ГОБУЋАНОВ (С) < *Гобуђан* < *Габуд*, жуп. Муреш и суф. – *ан*.
 ИДИШОВ (К) < *Идиш* < *Хидиш*, жуп. Бихор.
 ЈАНОВАНОВ (ПС) < *Јанован* < *Јанова*, жуп. Тимиш и суф. – *ан*.
 КОБРШТИН (С) < *Кобришта* < *Корбешти*, жуп. Арад

В. Деапелативни надимци

І. Од назива за професију и занимање

- БАБИЦИН (К) < *Бабица* < *бабица*.
 БЕРБЕРИНОВ (К) < *Берберин* < *берберин*.
 БРИЦИН (К, ПС) < *Брица* < *брица*.
 КОВАЧОВ (К) < *Ковач* < *ковач*.

ПАНДУРОВ (К) < *Пандур* < *пандур* „чувар“.
ПЛОЈАШОВ (К < *Плојаш* < рум. бан. *plăiaș* „сеоски служитељ“.
ФРШТОКОВ (ПС) < *Фршток*, можда је < *фириш* „кнез“, „владар“
(Михајловић 1974: 687).
ЧОБАНИНОВ (К) < *Чобанин* < *чобанин*.
ЏАМОШОВ (К) < *Џамош* < *џамош* „стаклорезац“.
ШУМАРОВ (С) < *Шумар* < *шумар*.

II. Од назива за животиње и птице

ГУСАКИН (Л) < *Гусака* < *гуска*, можда, по аналогији са рум. *gâscan/*
gâscană.
ГУШТЕРОВ (С) < *Гуштер* < *гуштер*.
КЕРИН (С) < *Кера* < *кера*. Види и рум. презиме *Chera* регистровано у
Арадској долини [Ciuhandu, 1940: Апеха, 53] и у Банату [Арме-
ниш: ПК, 1892].
КУРЈАЊИЋОВ (ПС) < *Курјаћић* < *курјачић*.
ПАЧЕТОВ (ПС) < *Паче* < *паче*.
ПЕТЛИЋОВ (ПС) < *Петлић* < *петлић*.
ПИЛИЧКИН (С) < *Пиличка* < *пиличко*.
ПРЧОВ (ПС) < *Прч* < *прч* „јарац“.
СОКОЛОВ (К) < *Сокол* < *сокол*⁷.
ШЕВИН (ПС) < *Шева* < *шева*.
ШЊЕПОВ (К) < *Шњеп* < рум. *șnep* [шумска шљука].

III. Од назива за предмете

БЕЛЧУГОВ (ПС) < *Белчуг* < *белчуг*.
БУБАЛОВ (К) < *Бубал* < *бубал/ бубала* < *бубањ* „добош“.
ГРБУЉИН (К) < *Грбуља* < *грбуља* „грабље“.
ДУДАЛОВ (К) < *Дудал* < *дудал/ дудала* „фрулаш“.
ЖЕРАЧОВ (С) < *Жерач* < *жерач* „жарач“.
КАНАТИН (К) < *Каната* < *каната* „земљани суд за воду“.
КАЊЋИЋ (С) < *Кањћић* < мађ. *kancso* „бокал“.
КУГЛИЛОВ (К) < *Кугли* < мађ. *kugli* „кугла“. Види и нем. презиме
Kugler [Рекаш: ПК, 1741].
КУКИН (С) < *Кука* < *кука*. Види и рум. презиме *Cusa* [Jordan, 1983:
159].

⁷ У БЦГ се сачувао сугласник *л* на крају слога и речи: бел, вол, врел, кисел, пепел, сол, цел итд.

ЛУЛИН (С) < *Лула* < *лула*.
 ПУВИН (С) < *Пува* < *хип. пува* < *пувала* „пухало”.
 ЋАКИН (С) < *Ћака* < *ћака* „кутија шибица”.
 ЦЕМЕНТИН (К) < *Цемент* < *цимента* „лимени суд”.
 ЧЕБИН (С) < *Чеба* < *мађ. cseber* „ведро“, „чабар“, „качица”.
 ЦЕБЕККИН (К) < *Цебека* < *мађ. zsebekes* „бритва”.
 ШИШТАРОВ (Л) < *Шиштар* < *рум. şîştar* „ведро”.

IV. Од назива за јело

БОБОЛОШОВ (ПС) < *Боболош* < *боболош* „ваљушка”.
 ЗУПИН (ПС) < *Зупа* < *зупа* „супа”.
 ПАСУЛИН (ПС) < *Пасула* < *рум. бан. păsula* „пасуљ”. Види и румунско презиме *Păsula* [Секаш: ПК, 1852].
 РОЋИН (К) < *Рођа* < *хип. рођа* < *рум. cotoroage* „пихтије” [Murariu, 2012: 57].
 ТАРАНИН (ПС) < *Тарана* < *тарана*.
 ЧОРБИН (К) < *Чорба* < *чорба*.
 ШЉИКИЦИН (К) < *Шљикица* < *рум. бан. şlichite* „флекице” [Murariu 2012: 148].

V. Од назива за чланове породице, родбину и друге мање–више блиске

БАКИН (К, ПС) < *Бака* < *хип. бака* < *баба* „отац”.
 БАТИН (К) < *Бата* < *бата*.
 БАЋИКИН (ПС) < *Баћика* < *мађ. bacsiko* „чича”.
 БУНИН (ПС) < *Буна* < *хип. буна* < *рум. bunică* „бака”.
 ДАДУЛОВ (К) < *Дадул* < *дада* „отац“ и *рум. суф. – ul* (– *ул*).
 ДАЈКИН (К) < *Дајка* < *хип. дајка* < *дада*. Види и *рум. презиме Daica* [Feneşan 1981: 193 – 194].
 ДОЈКИН (К) < *Дојка* < *дојка* < *рум. бан. doica* „старија сестра”.
 КИЗАЊОВ (К) < *Кизањ* < *рум. бан. chizu* „имењак” [Costin, 1934: 79] и *суф. – ањ*.
 НОРИН (С) < *Нора* < *рум. nora* „снаја”.
 ЊАМУЛОВ (Л) < *Њамул* < *рум. neatul* „рођак”.
 ПАПИН (С) < *Папа* < *папа* „отац”.
 ПРИЈИН (К) < *Прија* < *хип. прија* < *пријатељ*.
 ЋАЛИН (ПС) < *Ћала* < *ћала* „отац”.
 УЈКУЉОВ (ПС) < *Ујкуљ* < *ујка* и *рум. суф. – ul* (– *уљ*).

ЧИЧИН (Л, С) < Чича < чича.

ШВАГРИЛОВ (ПС) < Швагрил < швагер < нем. *Schwager* „шурак”.

VI. Од назива за личне особине

БЕКРИЈИН (ПС) < Бекрија < бекрија.

БИНУЛОВ (ПС) < Бинул < рум. *bine* „добро” и суф. – *ul* (-ул).

БУГАТУЛОВ (К) < Бугатул < рум. *bogatul* „богат” и алтернација вокала *о/у*.

БУЗДУРИН (К) < Буздура < рум. бан. *buzdură* „покварен човек” [Murariu 2012: 42].

БУЦКОШОВ (С) < Буцкош < буцко „здепаст” и суф. – *ош*.

БУШИН (К, С) < Буша бушав.

ДРИМУЛОВ (С) < Дримул < дримул < румунизираног српског апел. *дремљив*.

КЕПЦОВ (ПС, С) < Кепец < кепец.

КЕШИН (ПС) < Кеша < кеша „матор човек”. Види и рум. *Cheşa*, име вољу [Раџа 1936: 356].

КУЉАВИН (С) < Куљава < куљава „трбушаста“, „трудна”.

ЛОЛИН (К) < Лола < лола.

МАЛИН (К) < Мала < мала „придев узет за име одмила”.

МИЧКОВ (К) < Мичак < мичак „мали”.

ПАКАЛИН (К) < Пакала < рум. *paçală* „преварант”.

ПИЋОВ (С) < Пић < рум. *pică* „деран“, „балавац”. Види и рум. *Pică*, име коњу [Раџа, 1936: 366].

ПУЦУЊЕЛОВ (С) < Пуцуњел < рум. *puţinel* „маличко“ или рум. апел. *puţoi* „клинац“ и суф. – *ел* (-ел).

ЋОРАНОВ (К) < Ћоран < ћоран < ћора „ћорава кобила”.

ШКЉУЦЕРОВ (ПС) < Шкљуцер < нем. *Schulcker* „сиромах”.

VII. Од других назива

ВАГАШЕЛОВ (Л) < Вагашел < рум. *văgăşel* „путањак”.

ЖЕГИН (К) < Жега < жега. Види и рум. презиме *Jega* [Jordan, 1983: 266].

КАЦКИН (Л) < Кацка < качка или рум. *sacisa* „качка” .

КОЛЕДИН (Л) < Коледа < коледа.

МАРЦИШОРОВ (С) < Марцишор < марцишор „март месец”.

МОДРИЦИН (ПС) < Модрица < модрица.

ПЕПЕЛИН (ПС) < Пепела < пепел.

- ПУЛАНОВ (К) < Пулан < рум. *pulă* „мушки полни орган“ и аугм. *suf. -ан.*
- ПУФИЛОВ (С) < *Пуфи* < рум. *puf* „паперје“.
- ТРТАНОВ (К) < *Тртан* < *трта* „задњица“ и аугм. *suf. -ан.*
- ФРАЈКУЛОВ (Л) < *Фрајкул* < рум. бан. *fraică* „богом брат“ [Costin, 1926: 35] и суф. *-ul (-ул).*
- ФУФАЛИН (К) < *Фуфаја* < *фуфаја* „њушкало“.
- ЦИЦАРОВ (К) < *Цицар* < *цица* „сис“ или *цица* „мачка“ и суф. *-ар.*
Види и мађ. презиме *Csiszar* [Ciuhandu, 1940: Anexa, 216].
- ШЕТАЋУЛОВ (С) < *Шетаћул* < *шетаћа* „шеталица“ и рум. суф. *-ul (-ул).*
- ШОЋИЛОВ (С) < *Шоћу/ Шоћа* < рум. *șotie* „лакрдрија“, „ширетлук“.
- Ш’УШ’ИН (К) < *Ш’уш’а* < *шуша.*

Г. Надимци узвичног, ономатопејског и глаголског порекла

- АЛГАШОВ (К) < *Алгаш* < мађ. *hallgass* „ћути“.
- БИБИКАНОВ (С) < *Бибикан* < *биби – биби* „узвик за вабљење па-чића“ и суф. *-ка.*
- БЉАТИН (К) < *Бљата* < хип. *бљата* < *брбљат*⁸.
- ЋИРИКИН (К) < *Ћирика* < *ћири – ћири* „узвик за вабљење ћирк“ и суф. *-ка.*
- ЦОПОКОВ (К) < *Цопок* < *цок – пок.*
- ШУПУЛОВ (ПС) < *Шупул* < *шупу – шупу.*
- ШЋИШОВ (К) < *Шћиш*: друго лице једнине од рум. бан. глагола *a ști* „знати“ по српској коњугацији.

Д. Надимци од погрешног изговора неких речи

- Ж’ЕЖ’ИН (ПС) < *Ж’еж’а/ Ђеђа* < *Ђорђе.*
- ИНИН (К) < *Ина* < *Ива* < *Жива.*
- КЕЛАЈИН (С) < *Келаја* < *ујка Лаја* [Перинац-Поповић, 1984: 466].
- ОТАНЕТИН (К) < *Отанета* < *оту - нету* “хоћу - нећу“.
- ЦЕЛИНОВ (К) < *Целин* < *Лелин.*

⁸ У банатско-црногорском говору у наставцима инфинитива *-ти* и *-ћи* нестало је крајње *-и.*

Ђ. Позајмљени надимци и изведенице

- БРЗАКОВ (ПС) < *Брзак* < хрв. *Brzak* [Крпан, 1990: nadimci].
БУЖ'АНОВ (К) < *Буж'ан* < *Бу[за]ђан*, са алтернацијом *ђ/ж'*.
ГАЋИН (К) < *Гађа* < *Гађан*.
ЂЕМИН (С) < *Ђема* < хрв. *Djeta* [Крпан, 1990: nadimci].
ЈОЖКИН (ПС) < *Јојка* < хрв. *Joјka* [Крпан, 1990: nadimci].
КЕБЕЋИЋОВ (К) < *Кебећих* < *Кебек*.
КЕПИН (С) < *Кена* < *Кенац*.
ПРАЈСОВ (ПС) < *Прајс* < рум. *Praisu* [Раџса, 1936: 306].
ПРЧЕЛОВ (ПС) < *Прчел* < *Прч* и рум. суф. *-el* (-ел).
САВУЈКИН (ПС) < *Савујка* < рум. *Săvuică*.
СПИЧИЊАКОВ (К) < *Спичињак* < *Спицин* и суф. *-ак*.
ТРОШКИН (ПС) < *Трошка* < хрв. *Troška* [Крпан, 1990: nadimci].
ФЛУЈКИН (ПС) < *Флујка* < рум. *Fluica* [Раџса, 1936: 236].
ШУШИКИН (ПС) < *Шушика* < *шуша* и суф. *-ка*.

Е. Сложени надимци

- БАБАЈЕВИН (ПС) < *Бабајева* < апел. *баба* + *Јева* [ПК, 1791].
БОБАНЋИН < *Бобанђа* < апел. *баба* + *Анђа* [ПК, 1783].
ГАВАЛИНИН (К) < *Гавалина* < *Гав(р)а* [ПК, 1783] + *Лина* [ПУ, 1796].
ДЕДАЛАНИН (К) < *Дедалана* < апел. *деда* + хип. *Лана* [< *Миладин*: ПК, 1783; *Милан*: ПК, 1886; *Грковић*, 1977: 118].
ДЕДАМОЊИН (ПС) < *Дедамоња* < апел. *деда* + хип. *Моња* [< *Пантелимон*: ПК, 1830].
МОЦОЦАНКИН (С) < *Моцоцанка* < хип. *Моца* [< *Мојсеј*: ПК, 1794] + хип. *Цанка* (< *Стана*: ПК, 1794].
МОШОЖИВИН (К) < хип. *Моша* [< *Мојсије*: ПК, 1817] + *Жива* [ПК, 1794] или < рум. апел. *тоџи* „дед“ + *Жива*.
ТАМАНАНИЛОВ (ПС) *Тамананил* < *Тома* [ПК, 1808] + рум. усклик *nani – nani* „буји - паји“.
ЂОРОМПИКИН (ПС) < *Ђоромтика* < апел. *ђора* + хип. *Пика* [*Параскија*: ПК, 1787].
ЧАДИНИН (К) < *Чадина* < *ча* [< апел. *чича*] + *Дина* [*Костандин*: ПУ, 1779].
ЧИКАРАДИН (ПС) < *Чикарада* < апел. *чича* + *Рада* [ПУ, 1780].
ЧОМАРКОВ (К) < *Чомарак* < *ча/чо* [< апел. *чича*] + *Марко* [ПК, 1794].
ЧОМИЛКИН (К) < *Чомилка* < *ча/чо* [< апел. *чича*] + *Милка* [ПК, 1854].

Закључак

1. Порекло банатско-црногорских породичних надимака изражено у процентима је следеће:
 српско 66,2%,
 румунско 25,7%,
 мађарско 4,5%,
 немачко 2,5%
 хрватско 0,8%.
2. Највећи број оваквих надимака води порекло од српских имена, хипокористика и апелатива.
3. Њихово румунско порекло је преобладајуће у презименима.
4. Мађарско, немачко и хрватско порекло је мање присутно, али не сме бити занемарено.

Литература

- Грковић, 1977: М. Грковић, *Речник личних имена код Срба*, Београд: Вук Караџић.
- Ивић, 1956: П. Ивић, *Једна доскора непозната група штокавских говора: говори с незамењеним јатом*, у *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, Нови Сад, I, 146-150.
- Јонеску, 1975: С. Ionescu, *Mică enciclopedie onomastică*. București: Editura Enciclopedică Română.
- Јордан, 1983: I. Jordan, *Dicționar al numelor de familie românești*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Константинеску, 1963: N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*. București: Editura Academiei.
- Костин, 1926: L. Costin, *Graiul bănățenilor*, I. Timișoara.
- Костин, 1934: L. Costin, *Graiul bănățenilor*, II. Turnu Severin.
- Михајловић, 1974: В. Михајловић, *Грађа за речник страних речи у предвуковском периоду*. II том (М – Ш), Нови Сад.
- Мурарју, 2012: I. Murariu, *Vorbe d'ale noastre. Glosar girocean*. Timișoara: Editura Marineasa.
- Пашка, 1936: Șt. Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*. București.
- Перинац–Поповић, 1984: Љ. Степанов, С. Марков, Ј. Перинац, С. Перинац, Ј. Поповић, *Из села у село*. Букурешт: Критерион, 365-507.
- Арделеану, 1972–73: V. Ardeleanu, *Trei nume grăitoare din Sânmihai (Lokve): Bogdan, Kenta și Panta*, у: *Analele Societății de Limba Română*, бр. 3-4. Zrenjanin, 81-90.

- Сућу, 1967: C. Suci, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, I. București: Editura Academiei Române.
- Сућу, 1968: C. Suci, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, II. București: Editura Academiei Române.
- Фенешан, 1981: C. Feneșan, *Documente medievale bănățene*. Timișoara: Editura Facla.
- Чуханду, 1940: Gh. Ciuhandu, *Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri*. Arad: Diecezana.

Жива Милин

СЕМЕЙНЫЕ ПРОЗВИЩА СЕРБОВ В БАНАТСКОЙ ЧЕРНОГОРИИ ОНОМАСТИЧЕСКИЙ ОЧЕРК (XX ВЕК)

(Резюме)

В работе анализируются семейные прозвища в четырех банатских населении со сербскими жителями, которые формируют сегодняшнюю Банатскую Черногорию: Кралевац (Cralovăț), Лукаревац (Lucareț), Петрово Село (Petrovosela) и Станчево (Stanciova). В ней обработано 350 семейных прозвищ. Это прозвища сохраненные, появившиеся или исчезнувшие в XX веке. Они восходят к сербским и иностранным патронимам, топонимам и апелливам. В объяснении происхождения этих прозвищ автор пользовался локальными метрическими книгами и ему доступными ономастическими источниками.

Ключные слова: апелливам, имя, патроним, прозвище, фамилия.

Скраћенице

БЦГ = Банатска Црна Гора
К = Краљевац
Л = Лукаревац
ПВ = Протокол венчаних
ПК = Протокол крштених
ПС = Петрово Село
ПУ = Протокол умрлих
С = Станчево

апел. = апелатив
аугм. = аугментатив
бн. = банатски
мађ. = мађарски
нем. = немачки
рум. = румунски
суф. = суфикс
хип. = хипокористик
хрв. = хрватски